

Workshop Eenden in de wei

Frank Majoor

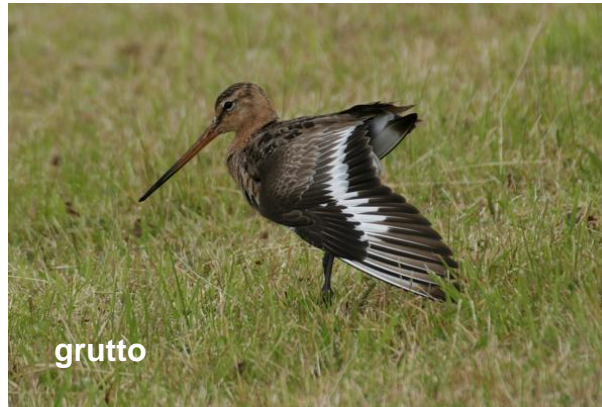
Sovon

Inhoud workshop

- Eenden als weidevogels
- BTS versus BMP
- Waar moet je op letten in het veld bij het tellen van eenden?

kievit

grutto

tureluur

wulp

watersnip

kemphaan

scholekster

veldleeuwerik

gele kwikstaart

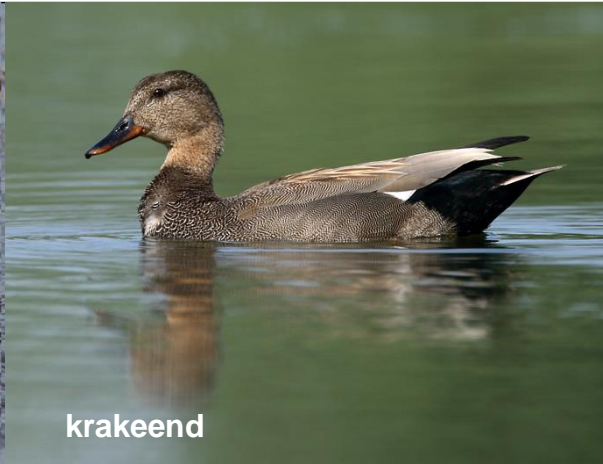
graspieper

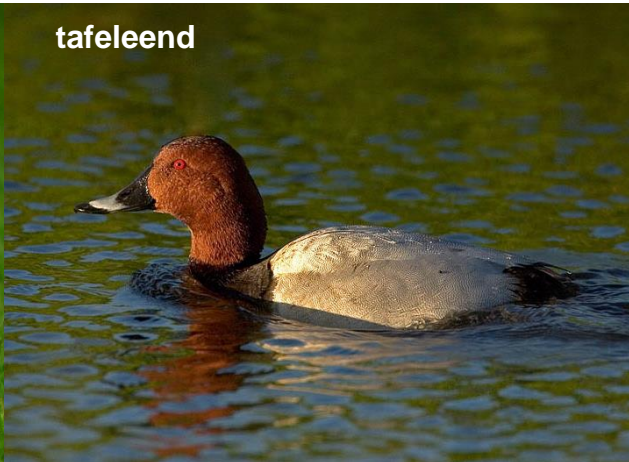
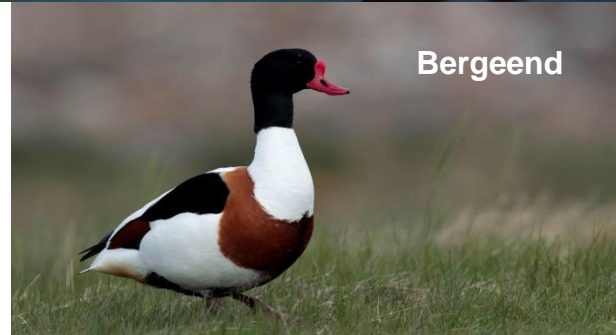
kwartel

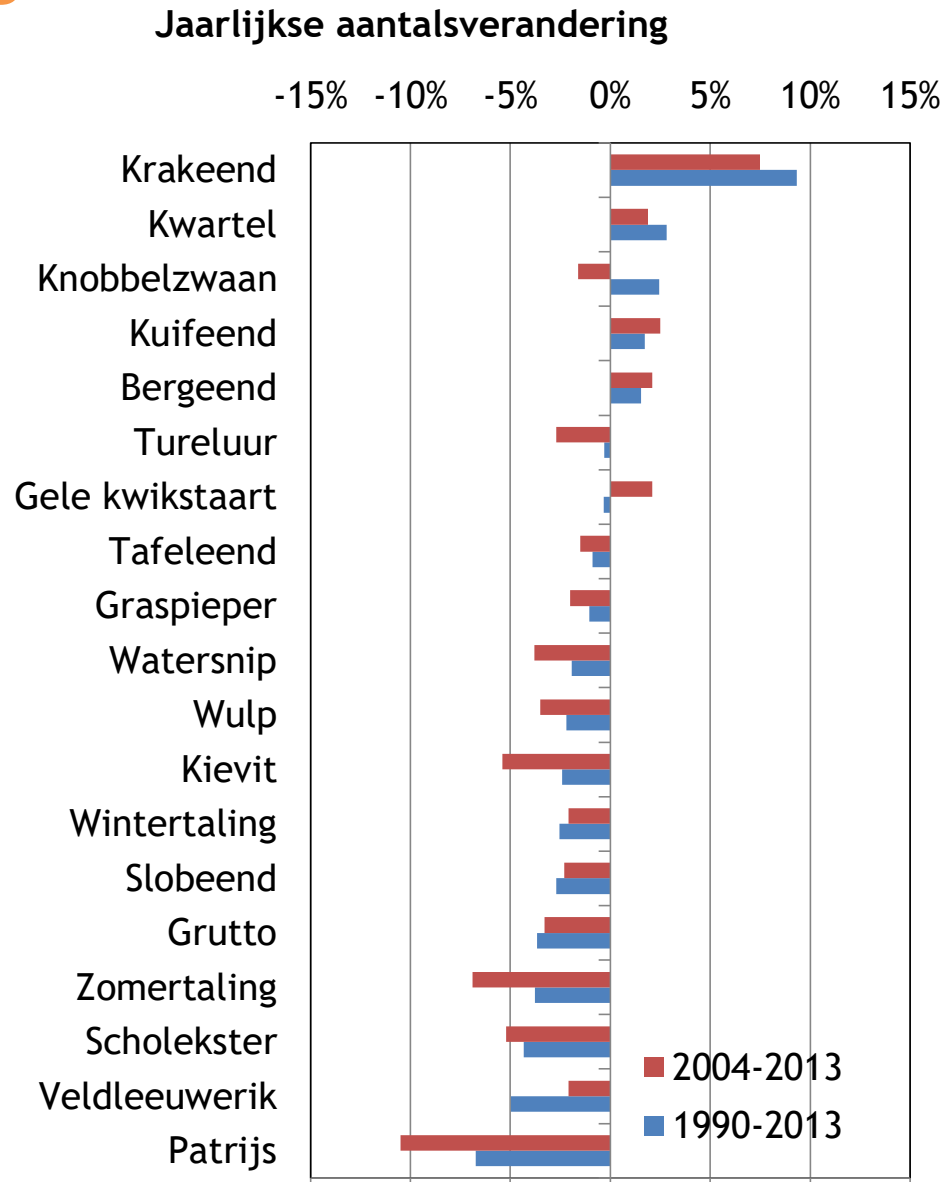
kwartelkoning

Eenden!

Trends

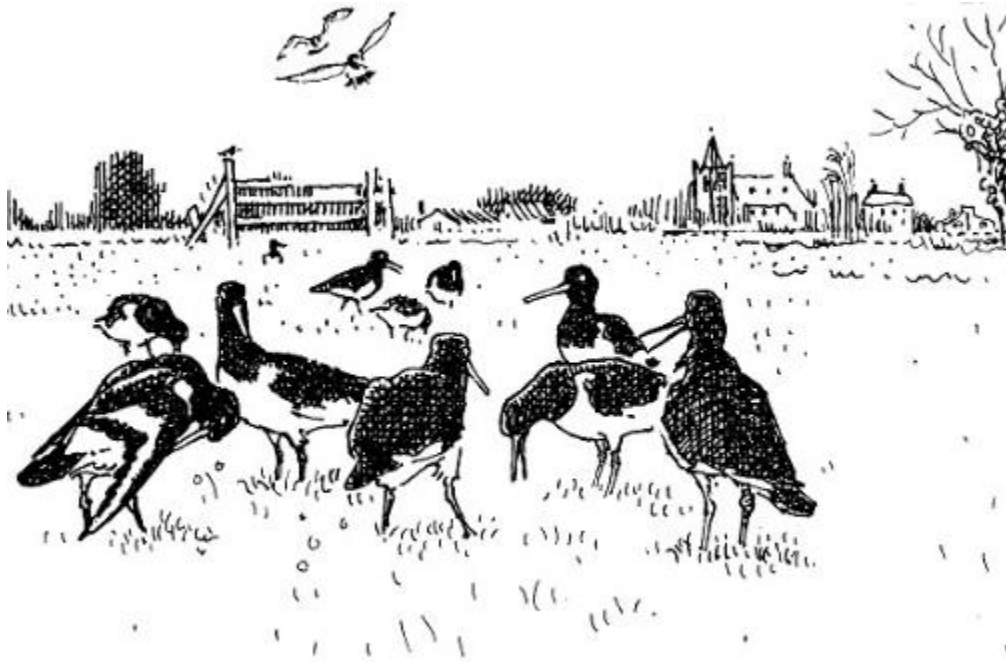
BTS versus BMP

- **BTS twee rondes (eind april en half mei)**
 - Eerste ronde intekenen van (liefst) alle soorten weidevogels met “gedragscodes”
 - Tweede ronde focus op alarmerende Grutto paren met jongen
- **BMP-Weidevogels 5 rondes (van begin april tot half juni)**
 - Tijdens alle rondes intekenen van alle soorten weidevogels met “broedcodes”

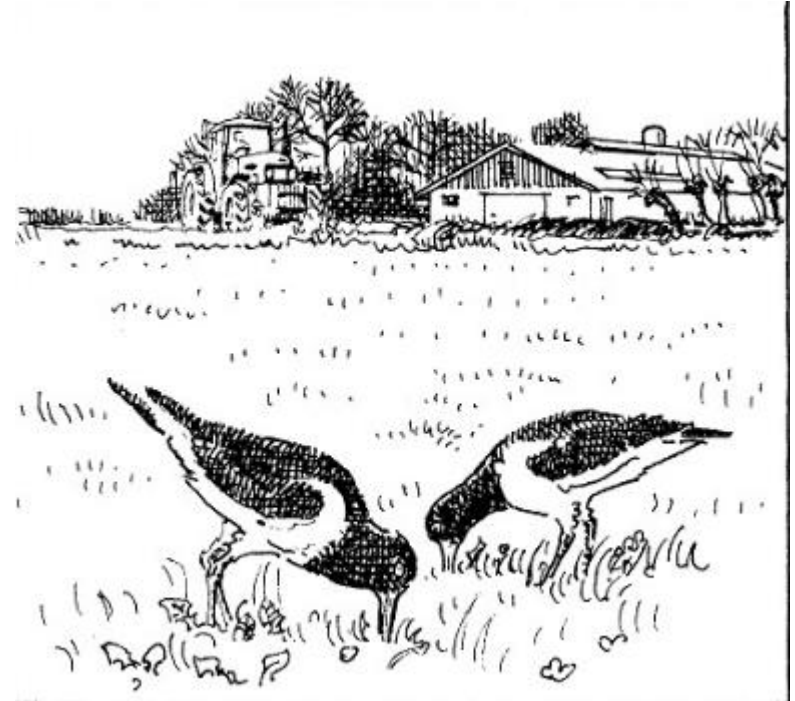
Gedragscodering

- 1 individu
- 2 **paar**
- 3 territoriaal
- 4 nestindicerend
- 5 **nestlocatie**
- 6 gezin met jongen
- 7 vliegvlug jong
- 8 Kuiken 0-10 dagen
- 9 Kuiken 11-20 dagen
- 10 Kuiken 20 dagen - vliegvlug

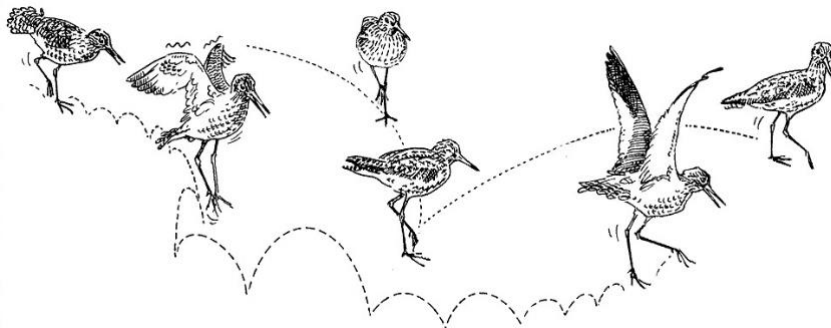
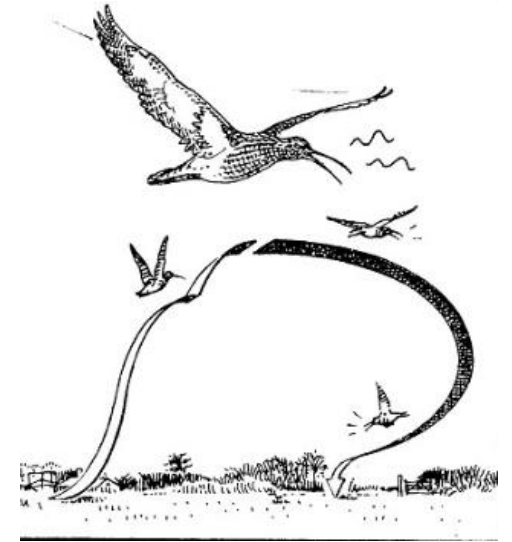
Gedragcode 1: Individue

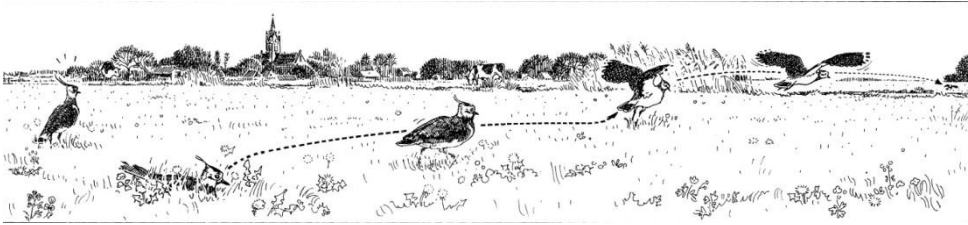
Gedragscode 2: Paar

Gedragscode 3: Territoriaal

Gedragscode 4: Nestindicerend

Het herkennen van gedragscodes bij eenden is een stuk lastiger... vandaar deze workshop

Waar moet je op letten in het veld bij het tellen van eenden?

Zomertaling

Spatula querquedula

Methode

Territoriumkartering

Tijd van het jaar

Begin april t/m juli

Datumgrenzen

20 april t/m 30 juni

Tijd van de dag

Gehele dag, vooral van enkele uren na zonsopkomst tot in de middag. Roept ook in schemering en 's nachts.

Aanwijzingen

Alle waarnemingen in broedbiotoop, met nadruk op individu (waakzaam mannetje bij oevervegetatie) of paar (mannetje begeleidt vrouwtje tijdens voedselzoeken, vooral 's avonds goed waarneembaar), territoriaal gedrag (agressie ten opzichte van andere paren) en aanwijzingen voor nest: alarm (ook: mannetje dat bij onraad laag over nestgebied van vrouwtje vliegt), afleidingsgedrag, wijfje met kleine jongen. Wijfje dat wegzwemt/wegvliegt en later terugkeert naar zelfde deelgebied is uiterst verdacht.

LET OP: In gebieden met hogere dichtheden (tegenwoordig schaars) aan begin broedseizoen baltsvluchten waarbij verschillende mannetjes een wijfje achtervolgen; mannetjes kunnen van elders gekomen zijn of ongepaard zijn. Roep hoeft niet per se territoriale functie te hebben maar wordt wel het meest tijdens balts gehoord. Mannetje blijft minimaal tot halverwege eifase bij vrouwtje, soms totdat er kleine jongen zijn. Wijfje met jongen kan al enige afstand hebben afgelegd.

Doortrek tot in mei. Doortrekkers (en later ook: mislukte broedvogels en verzamelingen van mannetjes) houden zich op in groepen maar vertonen geen duidelijke binding aan (delen van) het gebied.

Interpretatie

Nestindicatieve waarneming (broedende vogel, fel alarm, pas uitgekomen kuikens) telt altijd.

In geval van adult in broedbiotoop, paar in broedbiotoop, zang en/of balts:

moet er 1 waarneming zijn in de periode 20 april t/m 30 juni en in totaal 2 waarnemingen in gehele periode

Fusieafstand

1000 m

Bijzonderheden

Broedbiologie

Broedt in open waterrijke landschappen, vooral graslandgebieden. Eileg van half april tot eind juni, vooral in mei. Eén broedsel per jaar, meestal 8-11 eieren, broedduur 21-23 dagen, jongen (nestvlinders) met 35-40 dagen vliegvlug.

Telrichtlijnen Sovon.nl

Bij eenden letten op:

- **Paren**
- **Wakend mannetje**
- **Territoriaal gedrag / Alarm**
- **Vrouw die wegzwemt/vliegt en terugkeert naar dezelfde plek**
- **Totaal 2 waarnemingen nodig, waarvan 1 binnen datumgrenzen**
- **Sovon datumgrens per soort verschillend**
- **Fusieafstand 1000 meter**
- **Eenden vrouwtjes met jongen kunnen grote afstand afleggen**
- **Let op: verstoringsgevoelig tijdens eileg**

Zomertaling

Zomertaling

Latijnse naam

Spatula querquedula

English name

Garganey

Broedparen 2013-2015

1000-1400

Winteraantallen 2013-2015

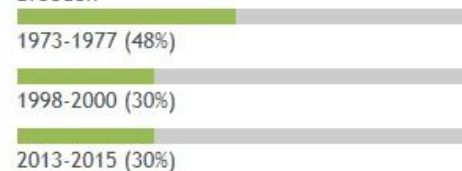
1-5

Zoek een soort

Bezette blokken

Broeden

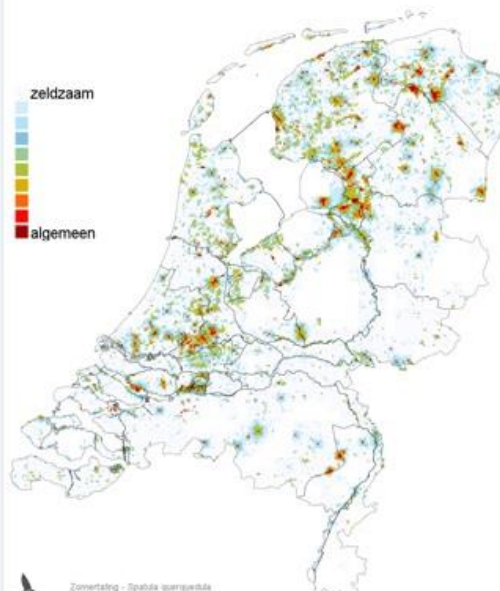

Winter

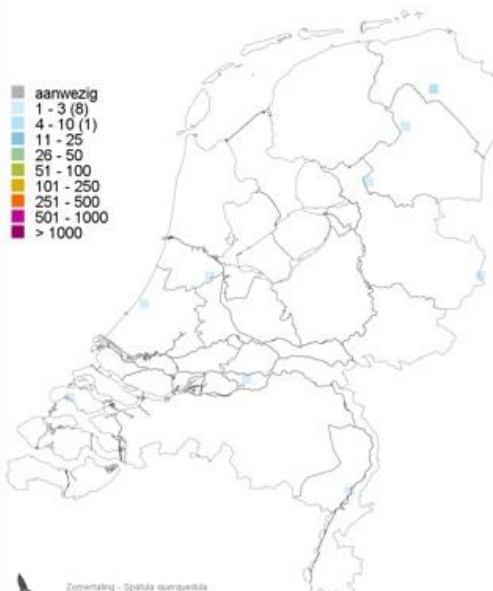
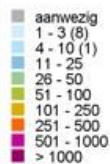
Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

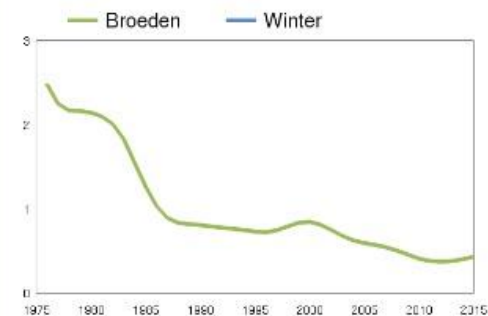
Sovon
Zomertaling - Spatula querquedula
Broed dichtheid 2013-2015
© Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogelias)

Winter schatting 2013-2015

Sovon
Zomertaling - Spatula querquedula
Winter schatting 2013-2015
© Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogelias)

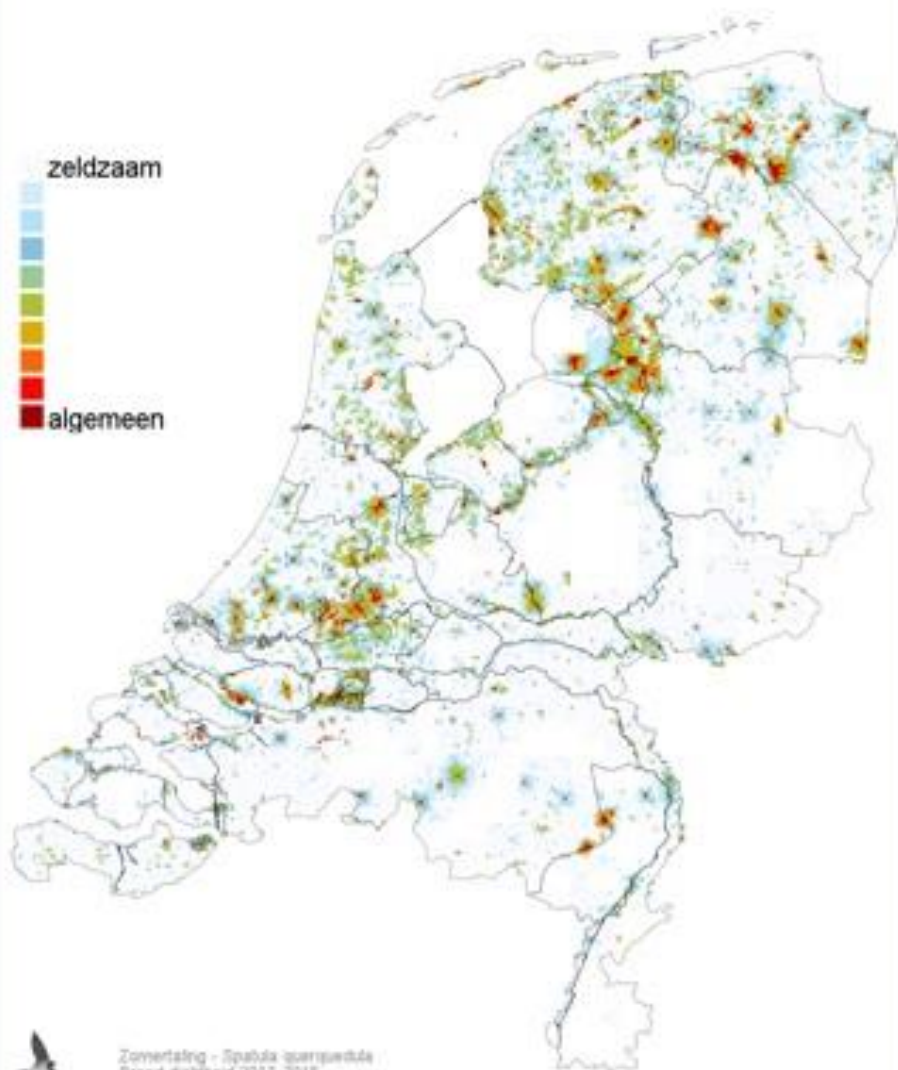
Trends in aantallen

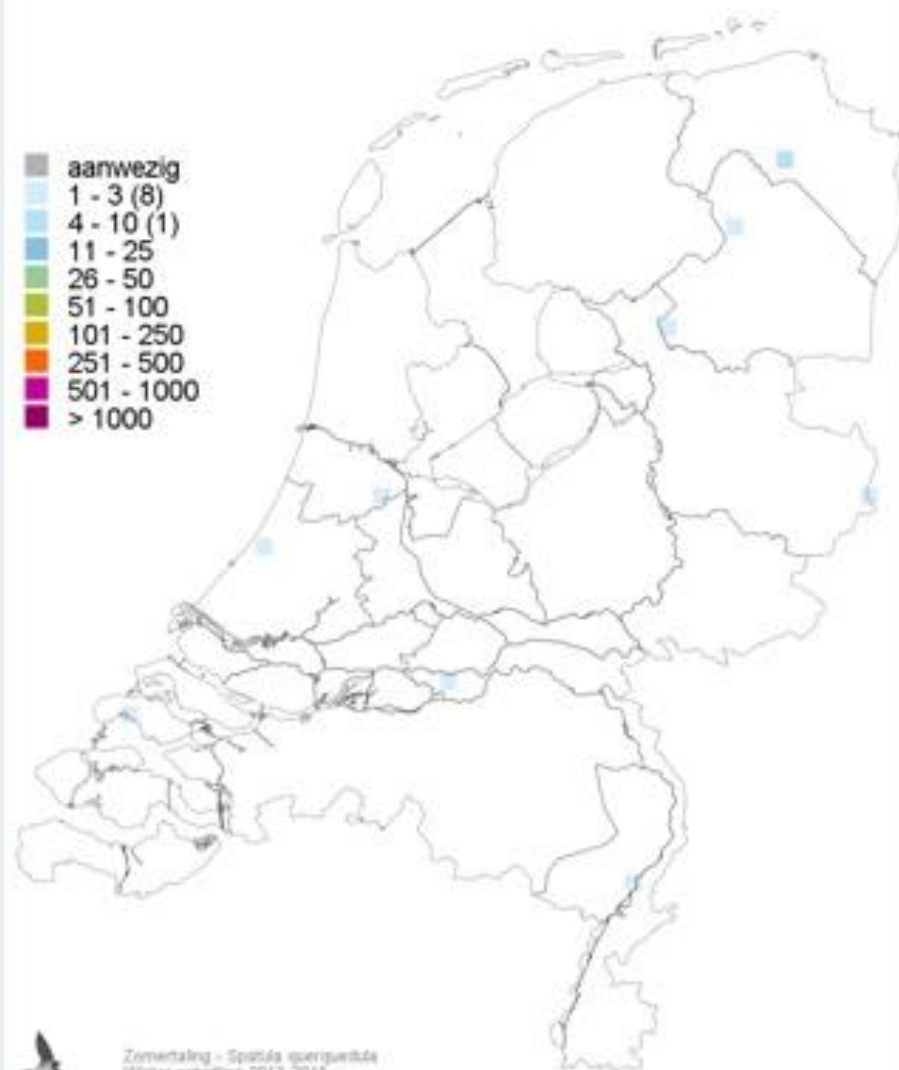
Sponsors

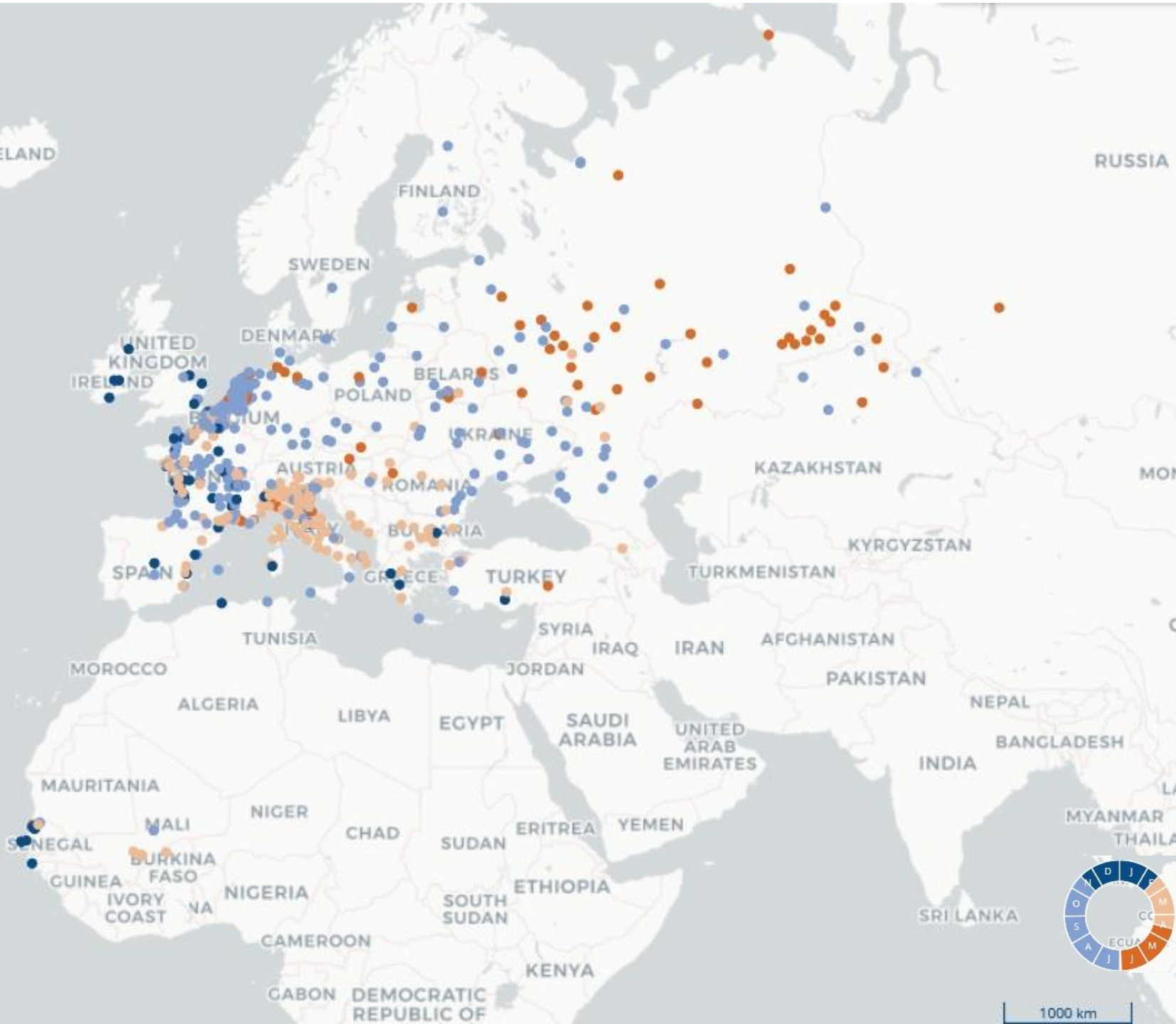
Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter schatting 2013-2015

Zomertaling feitjes

- Broedvogel en doortrekker
- Lange afstandstrekker
- Rodelijst: bedreigd
- Soort van natte graslanden en slootkanten
- 7-12 eieren
- Donkerbruin wit gespikkeld dons met witte toppen
- Sovon datumgrens:
adult/paar/balts 20 april - 30 juni

Geluid

Wintertaling

Wintertaling

Latijnse naam

Anas crecca

English name

Eurasian Teal

Broedparen 2013-2015

1600-1900

Winteraantallen 2013-2015

70.000-80.000

Zoek een soort

Bezette blokken

Broeden

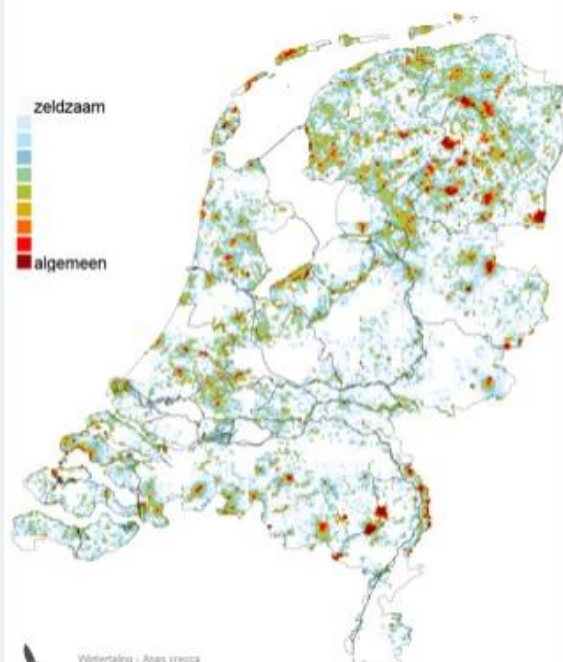

Winter

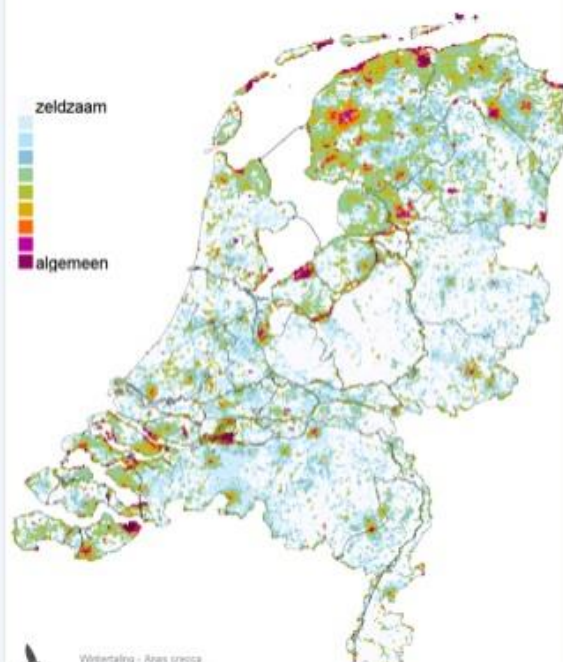

Aantallen

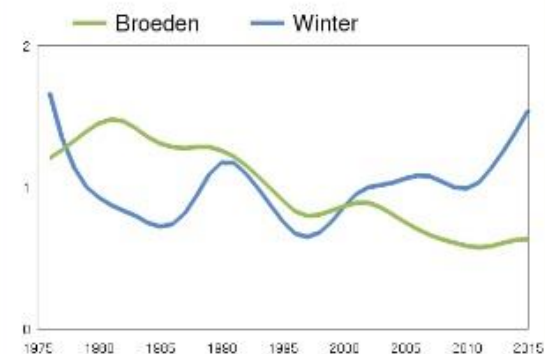
Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

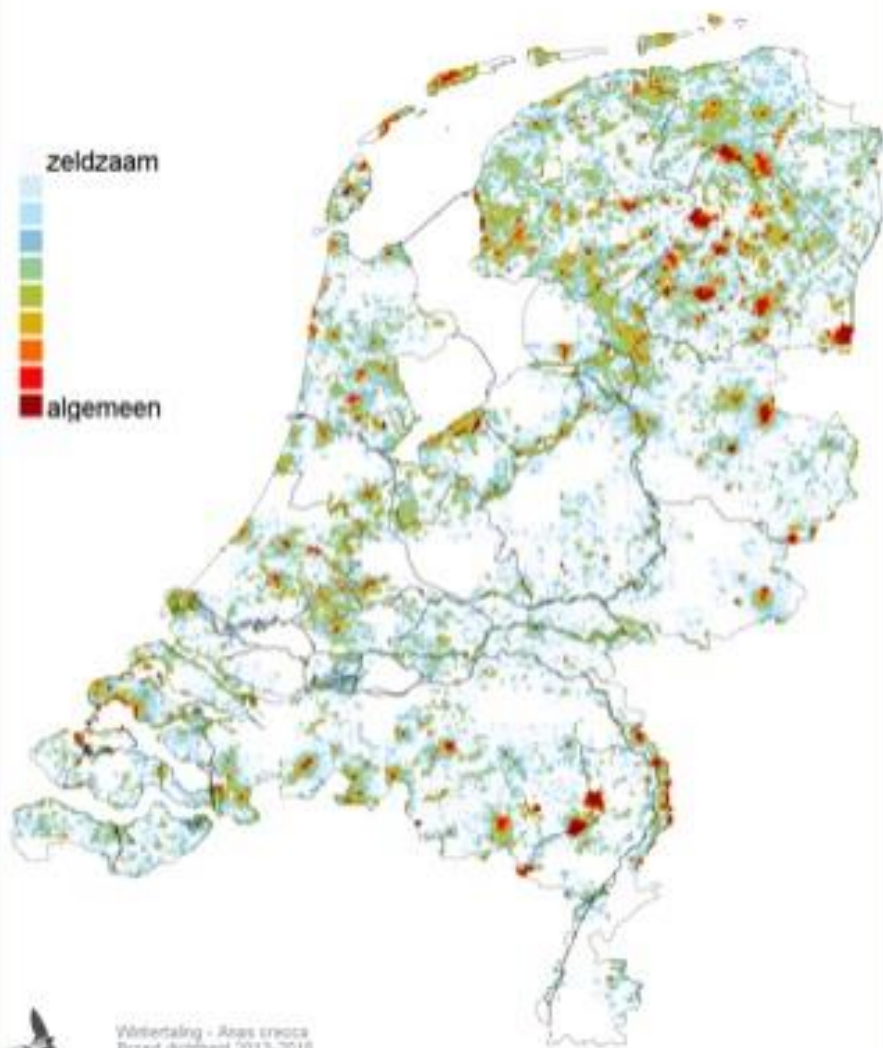
Trends in aantallen

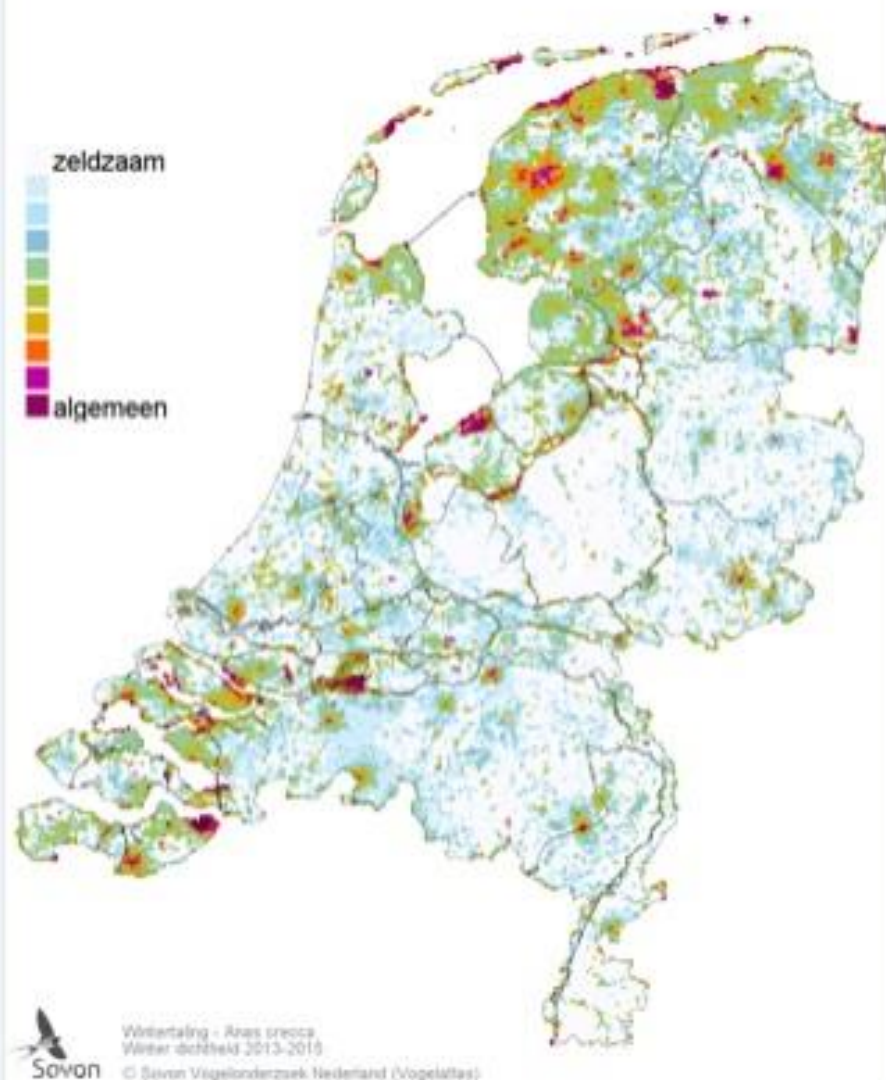
Supporters

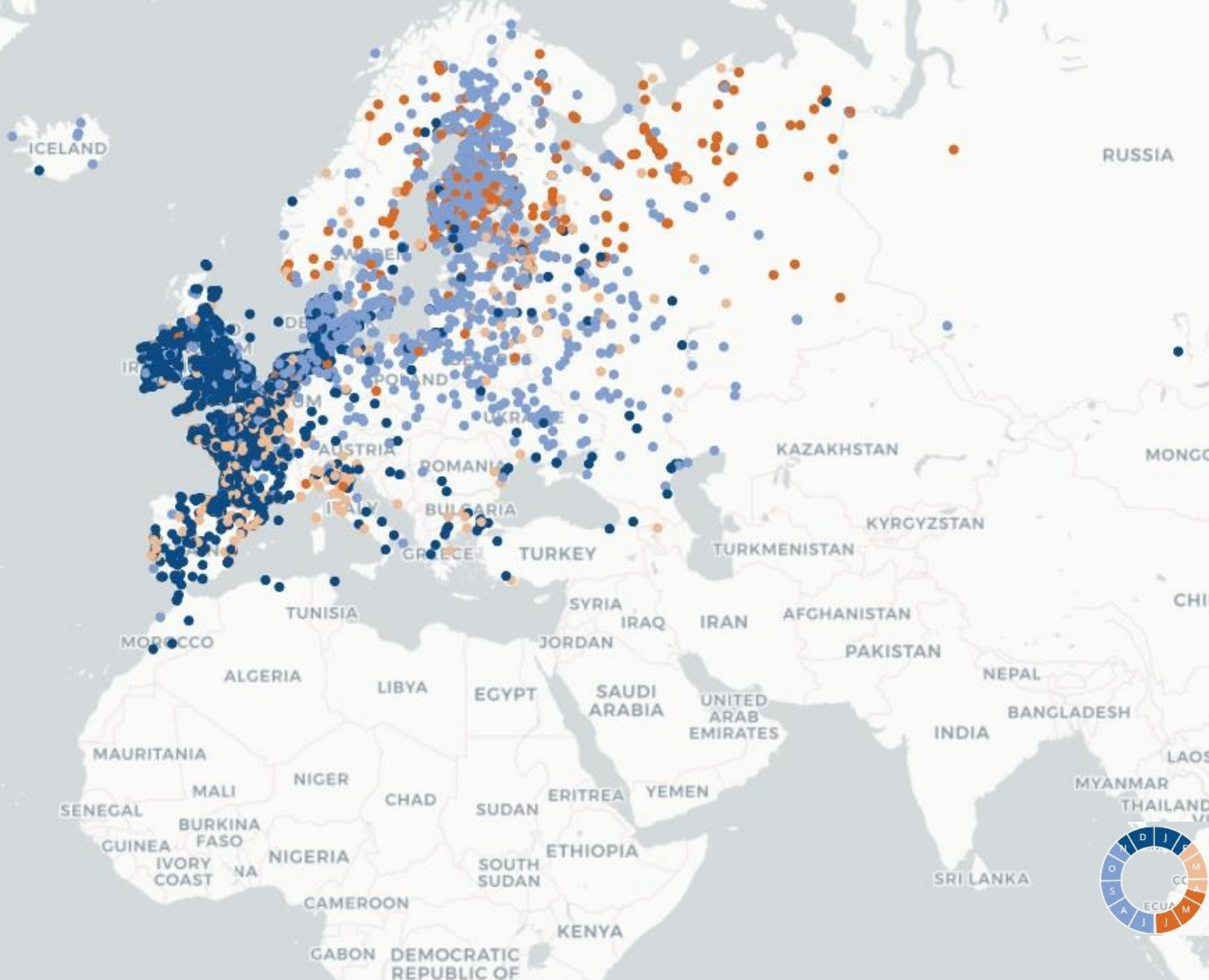
Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Wintertaling feitjes

- Schaarse broedvogel, algemene wintergast en doortrekker
- Rodelijst: kwetsbaar
- In de buurt van ondiep water met dichte oeverbegroeiing
- 8-10 eieren
- Sovon datumgrens:
balts 30 april - 30 juni
adult/paar 15 mei - 30 juni

Geluid

Kuifeend

Latijnse naam
Aythya fuligula

English name
Tufted Duck

Broedparen 2013-2015
20.000-24.000

Winteraantallen 2013-2015
180.000-240.000

Zoek een soort

Bezette blokken

Broeden

1973-1977 (47%)

1998-2000 (70%)

2013-2015 (83%)

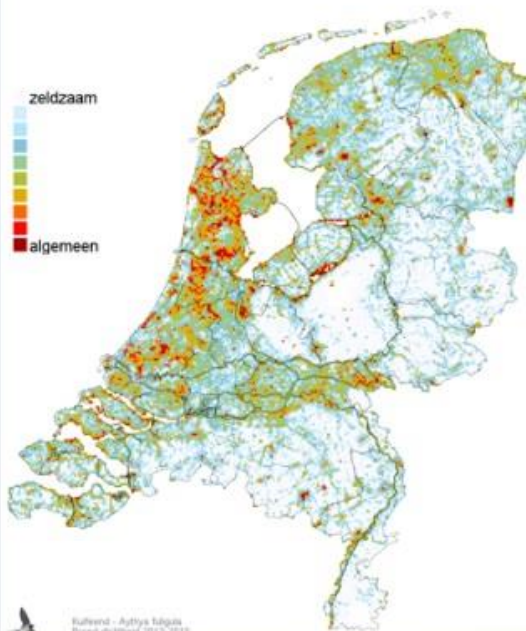
Winter

1979-1983 (78%)

2013-2015 (84%)

Aantallen

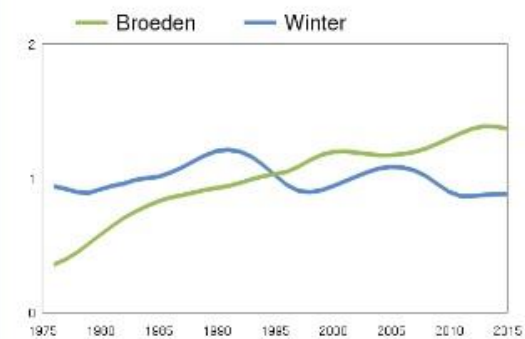
Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Trends in aantallen

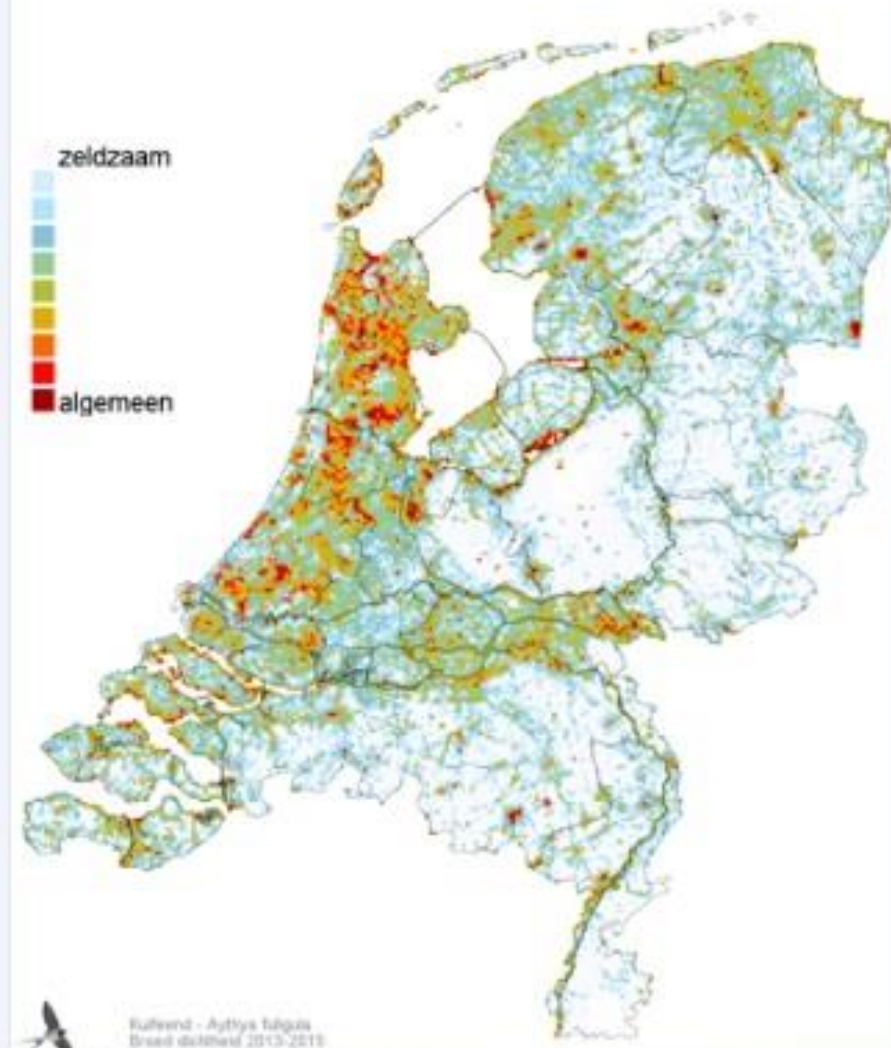

Sponsors

Vogelwerkgroep KNNV
Wageningen e.o.

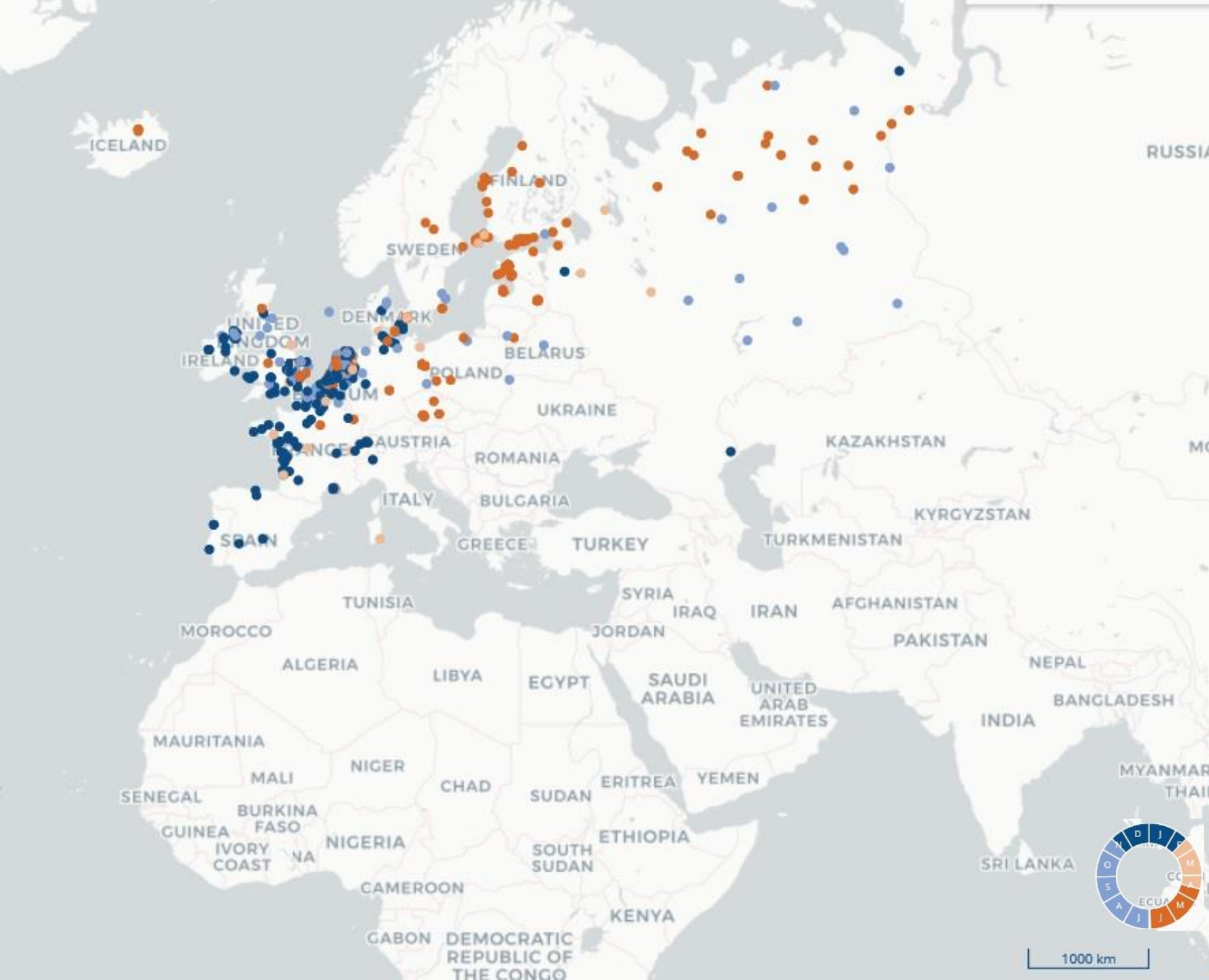
Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Kuifeend feitjes

- Broedvogel, wintergast en doortrekker
- Nest meestal diep in slootkant vlakbij de waterlijn
- 5-12 eieren
- Sovon datumgrens:
adult/paar/balts 15 mei - 30 juni
- Algemeen in vroege voorjaar, stuk schaarser na datumgrens

Geluid

Tafeleend

Tafeleend

Latijnse naam

Aythya ferina

English name

Common Poch

Alert vrouwtje houdt waarnemer zenuwachtig in de gaten, kan goed wijzen op de aanwezigheid van een nest of jongen. Terschelling, 5 juni 2009. - foto: Harvey van Diek

Broedparen 2013-2015

1800-2200

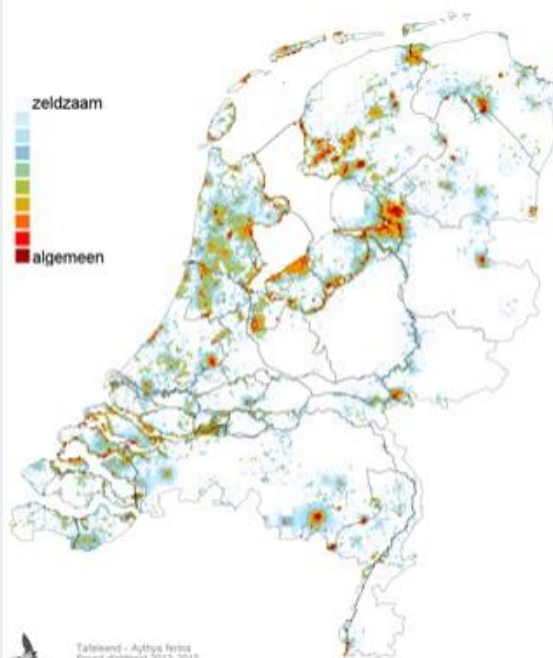
Winteraantallen 2013-2015

31.000-63.000

Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Zoek een soort

Bezette blokken

Broeden

1973-1977 (22%)

1998-2000 (20%)

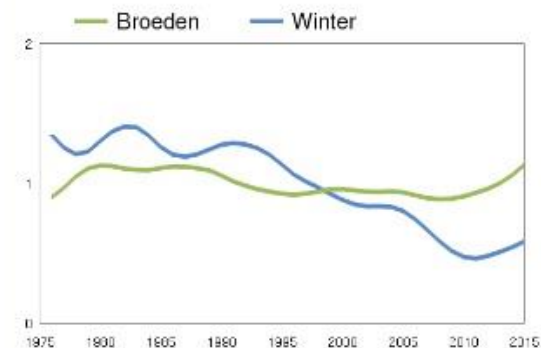
2013-2015 (24%)

Winter

1979-1983 (70%)

2013-2015 (63%)

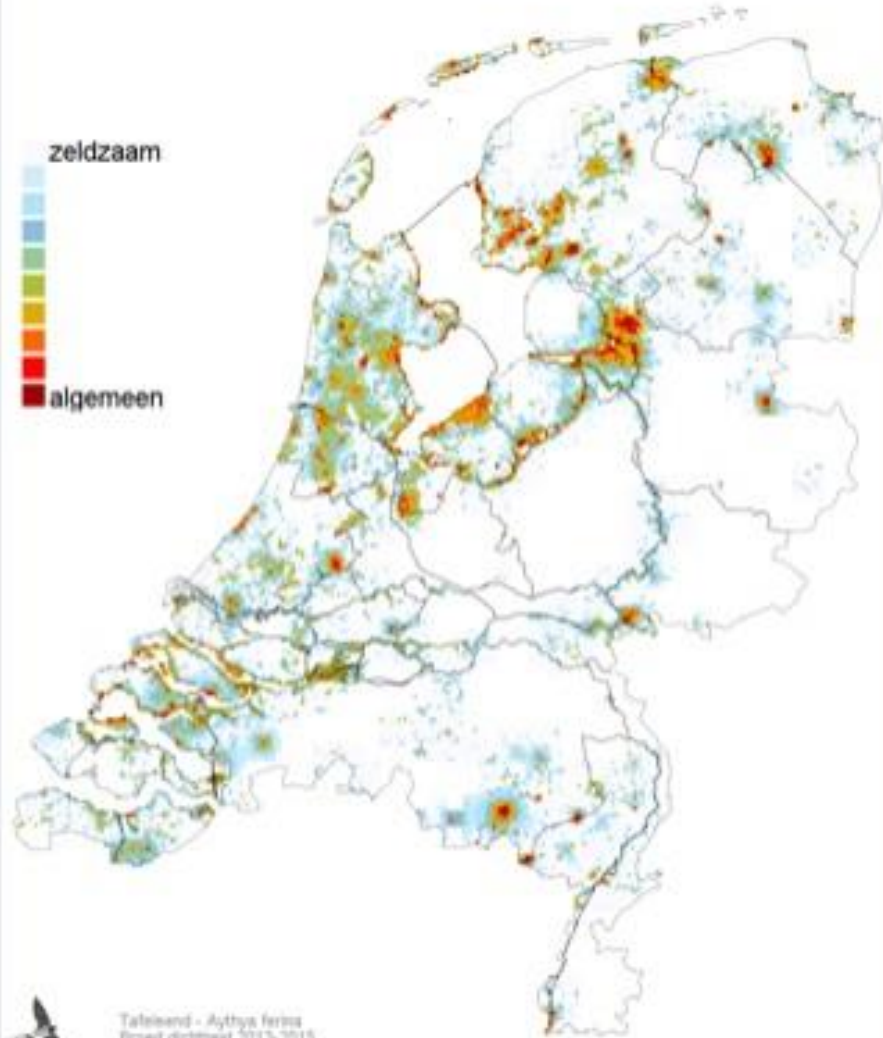
Trends in aantallen

Sponsors

Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Tafeleend feitjes

- Vrij schaarse broedvogel, algemene wintergast en doortrekker
- In de buurt van diep water
- 5-12 eieren
- Sovon datumgrens:
adult/paar/balts 15 mei - 10 juli

Geluid

Wilde Eend

Latijnse naam

Anas platyrhynchos

English name

Mallard

Broedparen 2013-2015

200.000-300.000

Winteraantallen 2013-2015

600.000-800.000

Zoek een soort

Bezette blokken

Broeden

1973-1977 (97%)

1998-2000 (97%)

2013-2015 (97%)

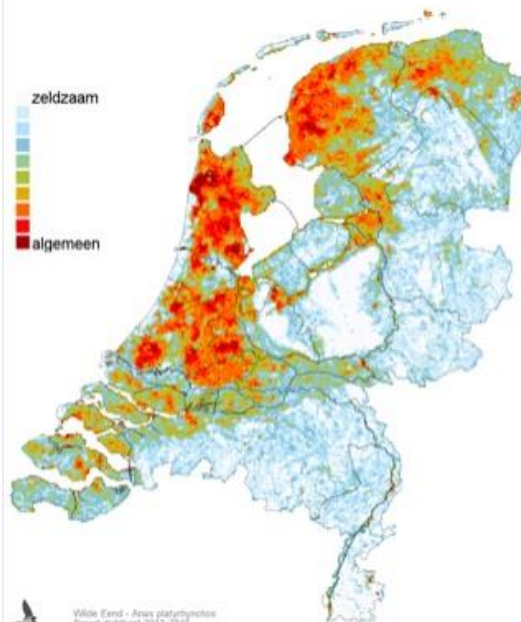
Winter

1979-1983 (98%)

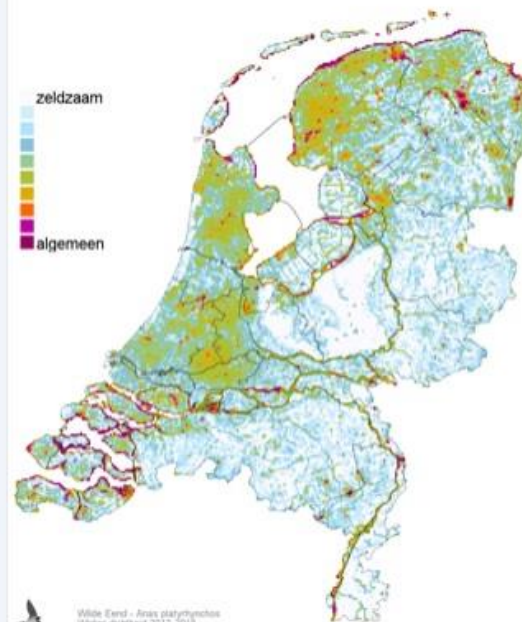
2013-2015 (97%)

Aantallen

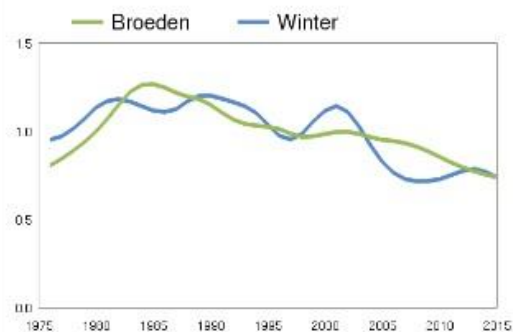
Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Trends in aantallen

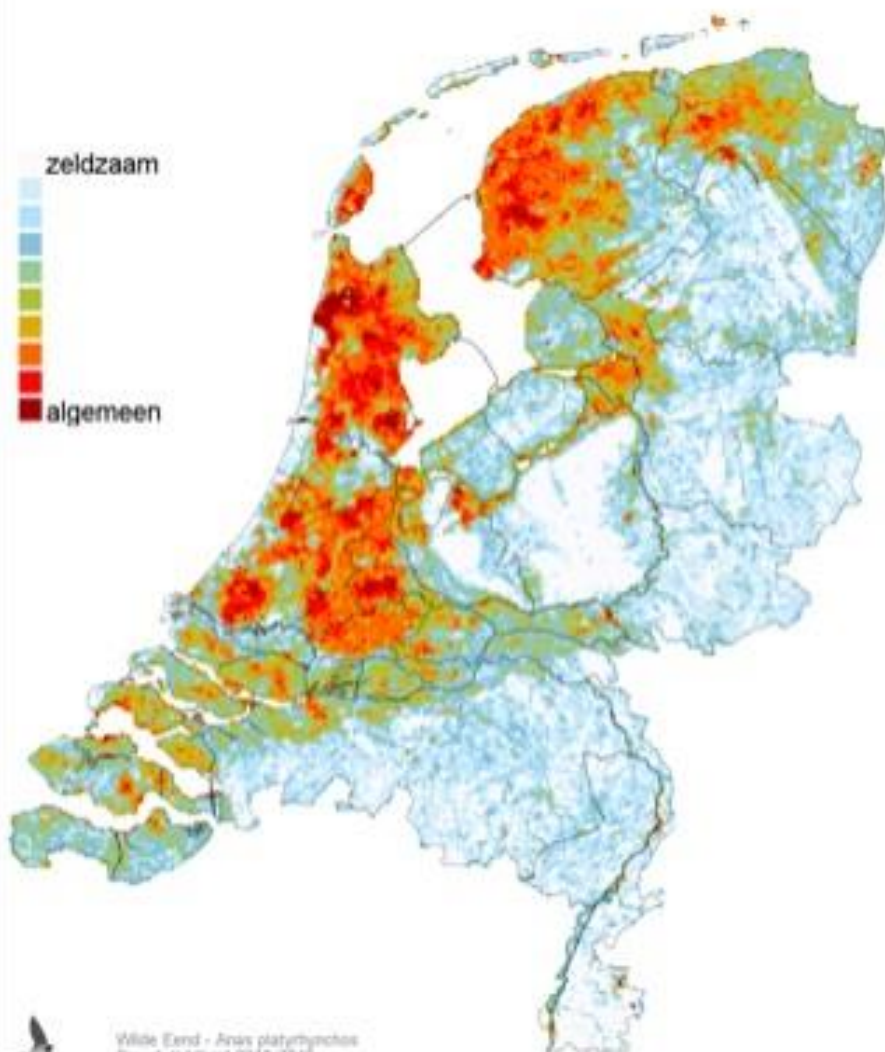

Supporters

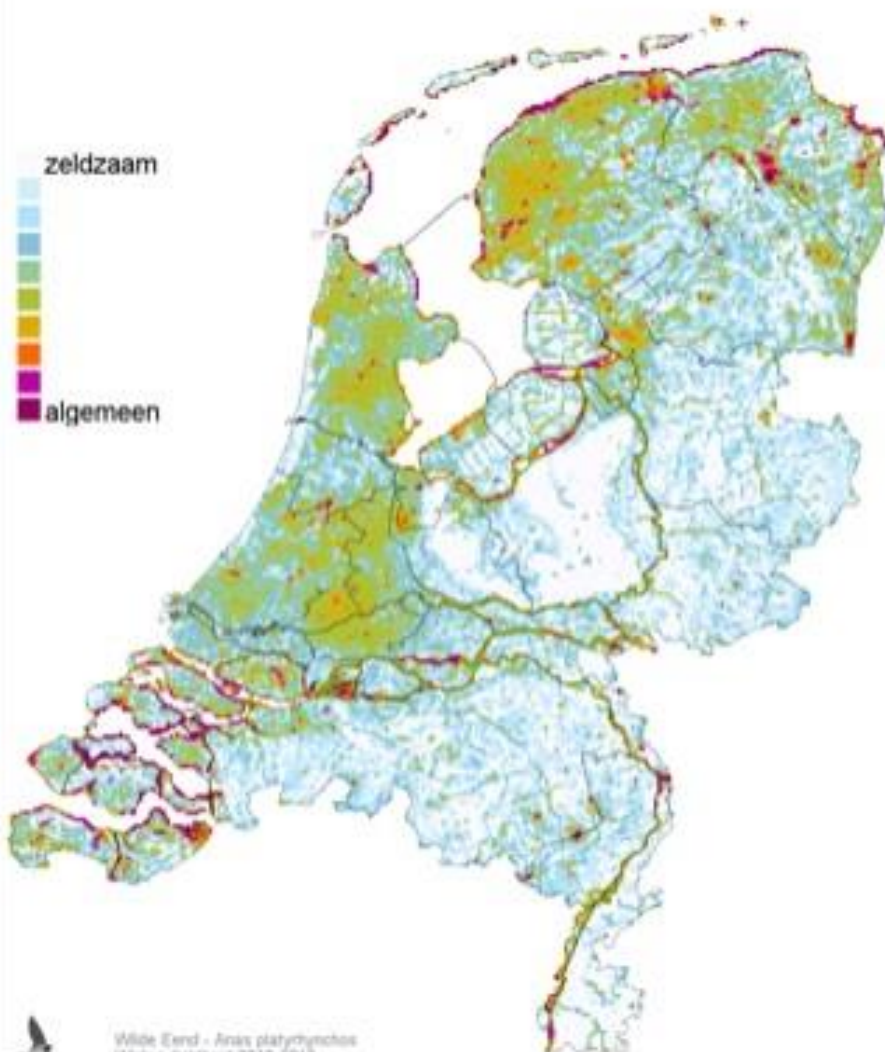
Erik Kleyheeg

Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Wilde Eend feitjes

- Zeer algemene broedvogel, wintergast en doortrekker
- Soort van graslanden, vaak in slootkant. Ook in boomholtes e.d.
- 6-12 eieren
- Tijdens eileg eieren afgedekt met gras, tijdens broeden afgedekt met dons
- Nest bekleed met fijn gras en vaak veel dons
- Sovon datumgrens:
adult/paar/balts 1 april - 10 mei

Geluid

Krakeend

Krakeend

Latijnse naam

Mareca strepera

English name

Gadwall

Broedparen 2013-2015

21.000-26.000

Winteraantallen 2013-2015

59.000-72.000

Zoek een soort

Bezette blokken

Broeden

1973-1977 (15%)

1998-2000 (37%)

2013-2015 (70%)

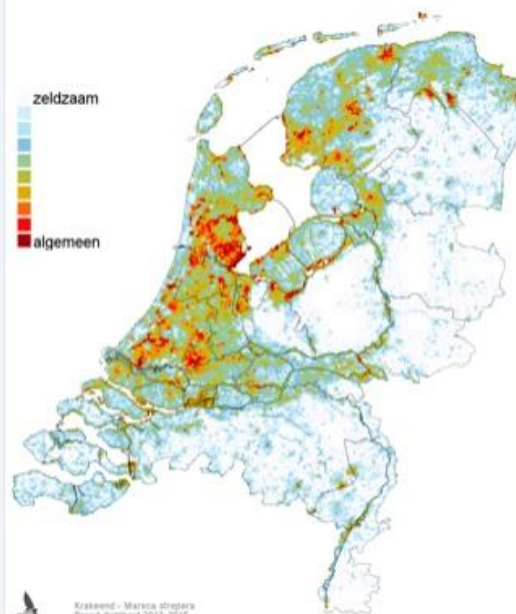
Winter

1979-1983 (37%)

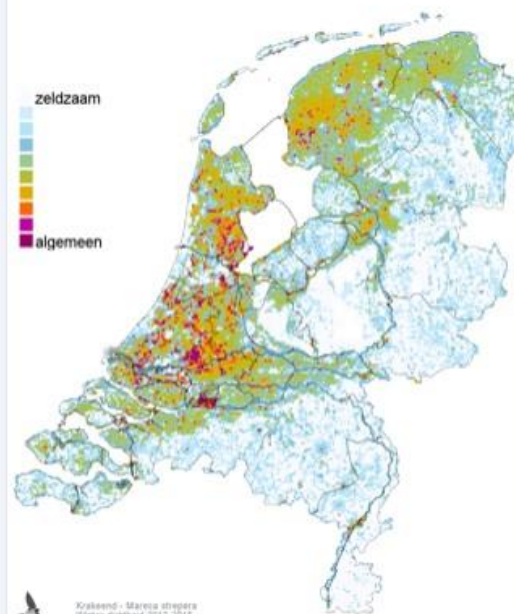
2013-2015 (76%)

Aantallen

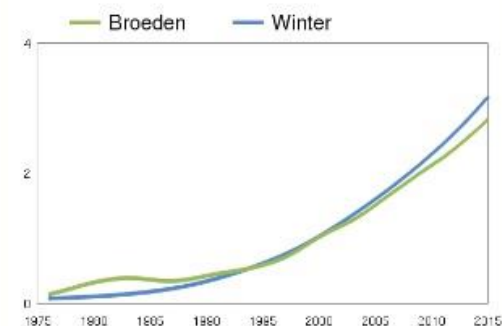
Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Trends in aantallen

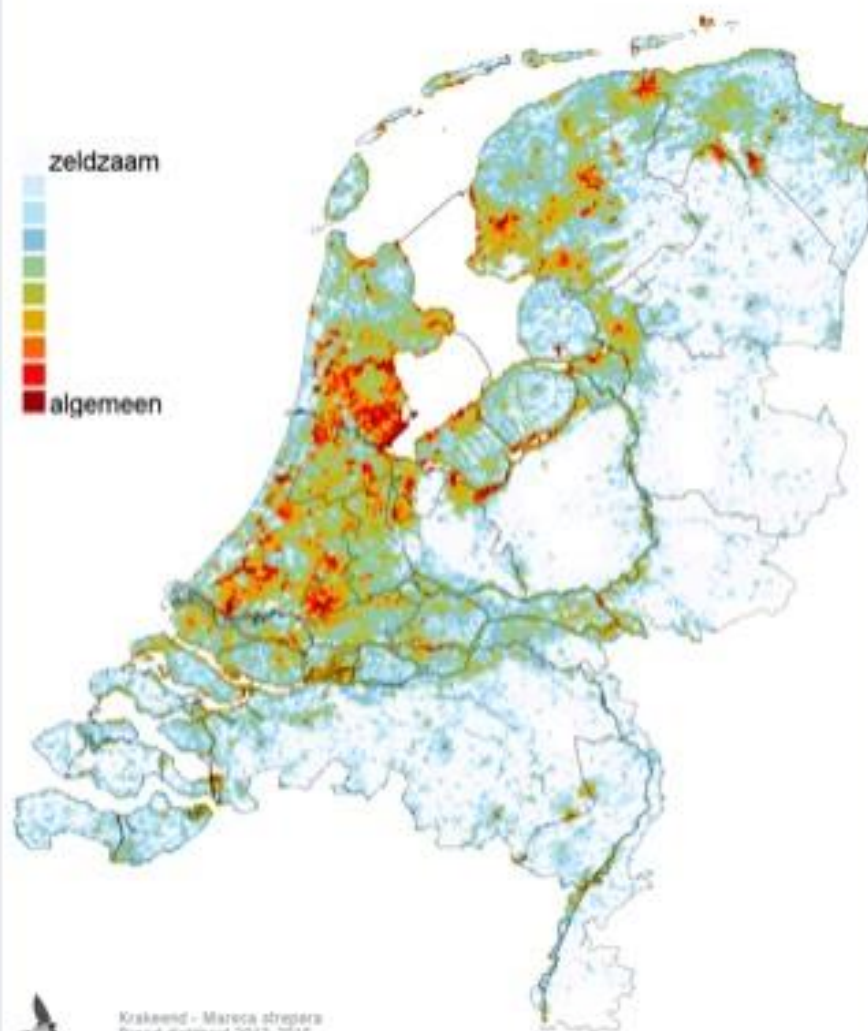
Sponsors

Eendenkooi
Stichting

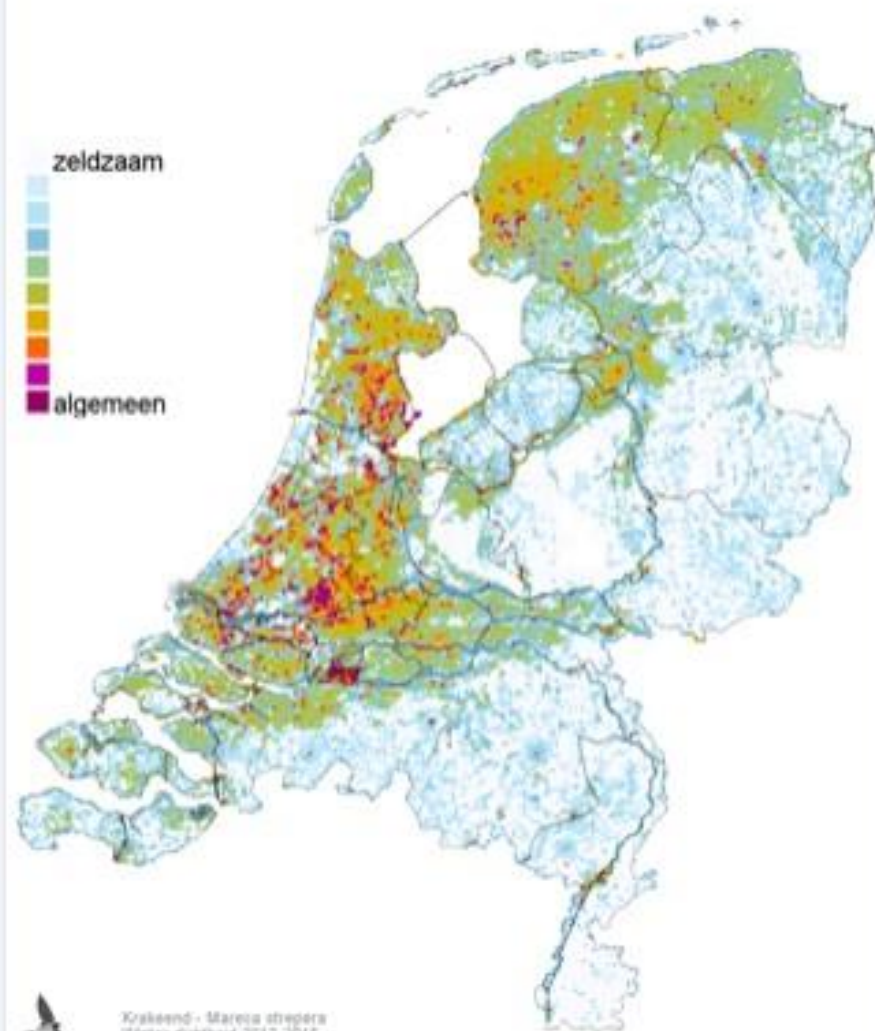

Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Krakeend feitjes

- Broedvogel, wintergast en doortrekker
- Soort van graslanden, broedt vaak in ruige slootkant
- 6-13 eieren
- Nest met veel dons
- Sovon datumgrens:
adult/paar/balts 20 april - 15 juni

Geluid

Groepsbalts

Slobeend

Latijnse naam

Spatula clypeata

English name

Northern Shoveler

Broedparen 2013-2015

6200-7500

Winteraantallen 2013-2015

13.000-22.000

Zoek een soort

Bezette blokken

Broeden

1973-1977 (59%)

1998-2000 (49%)

2013-2015 (49%)

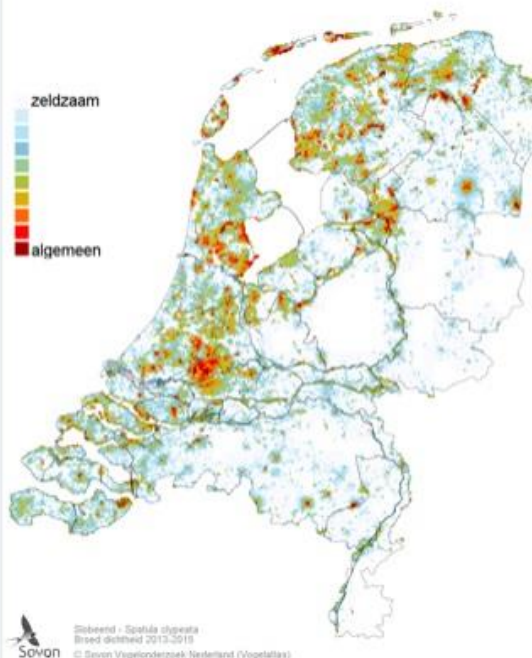
Winter

1979-1983 (51%)

2013-2015 (55%)

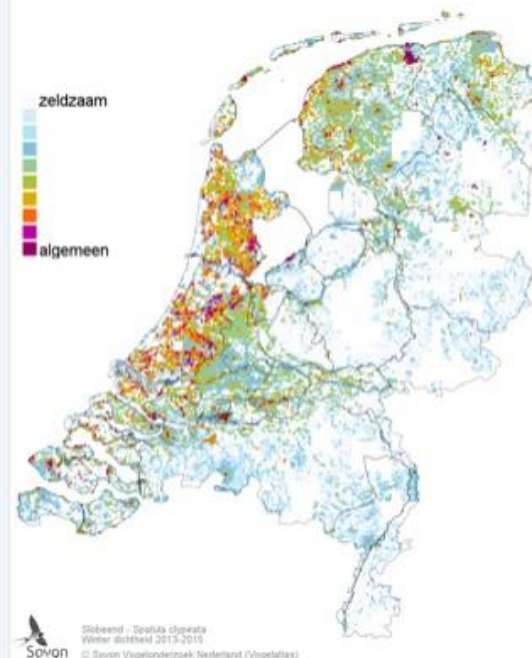
Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

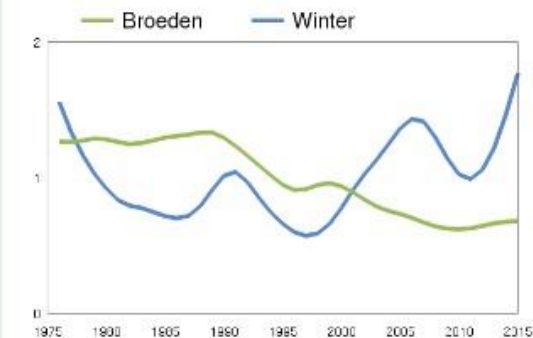
Gebaseerd op modelberekeningen

Winter dichtheid 2013-2015

Gebaseerd op modelberekeningen

Trends in aantallen

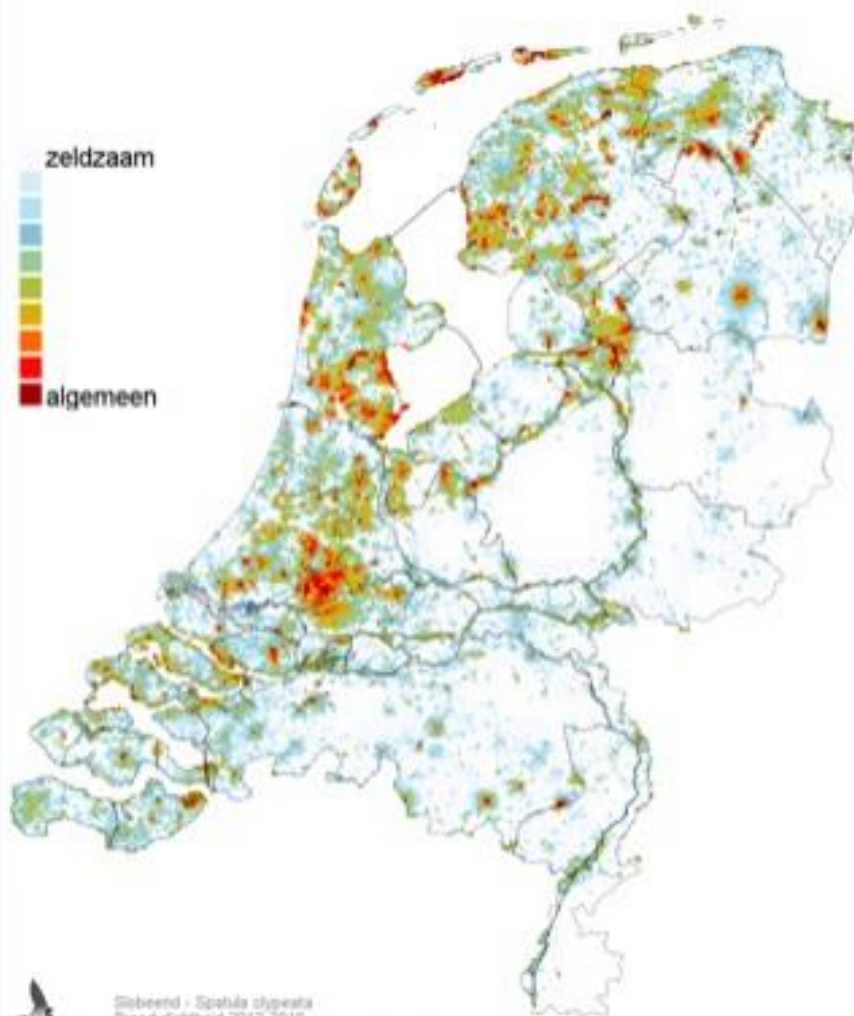

Supporters

Inner Wheel Leeuwarden Zuid

Aantallen

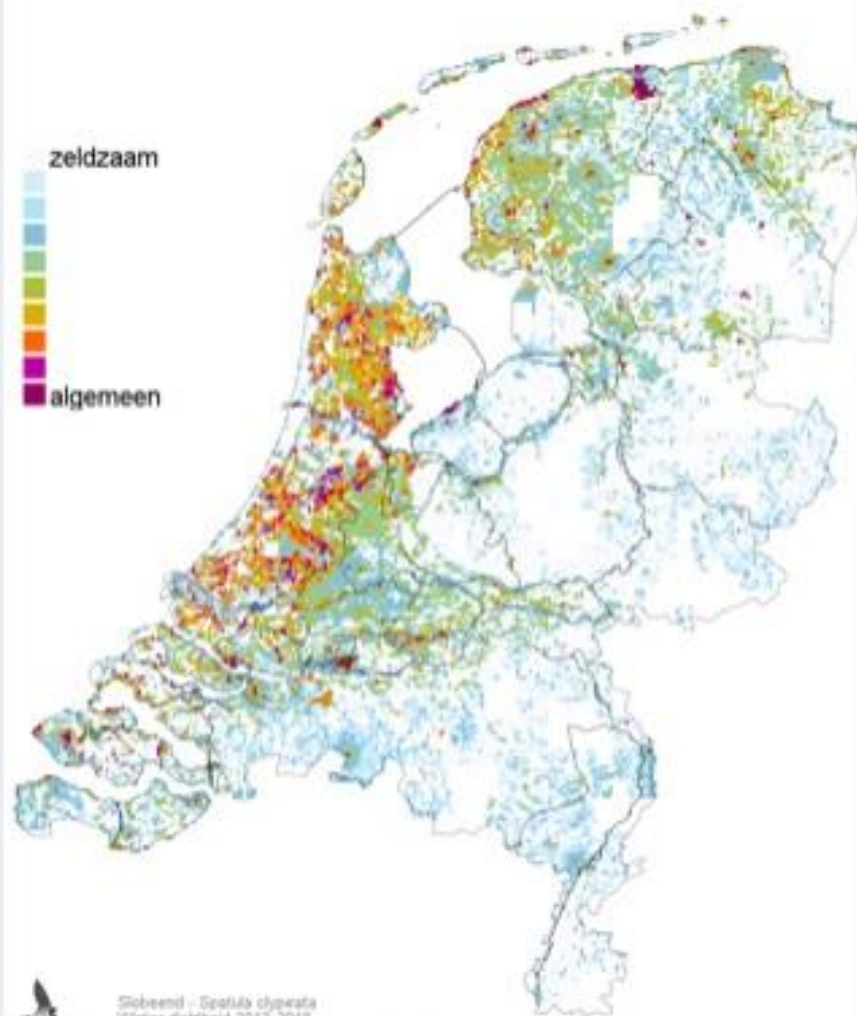
Broed dichtheid 2013-2015

 Slobbeend - *Spatula clypeata*
 Broed dichtheid 2013-2015
 © Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogetalax)

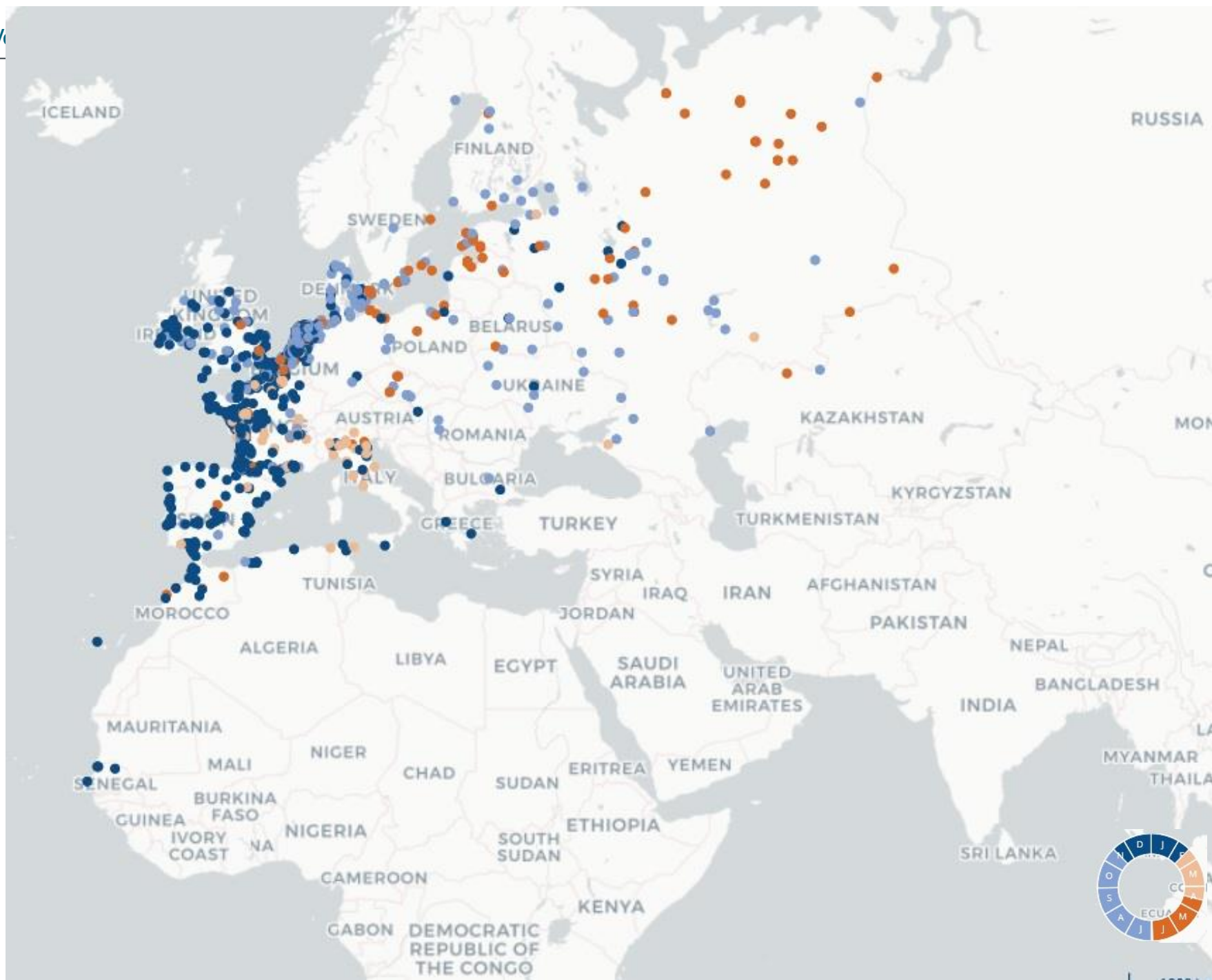
Gebaseerd op modelberekeningen

Winter dichtheid 2013-2015

 Slobbeend - *Spatula clypeata*
 Winter dichtheid 2013-2015
 © Sovon Vogelonderzoek Nederland (Vogetalax)

Gebaseerd op modelberekeningen

Slobeend feitjes

- Broedvogel, wintergast en doortrekker
- Rodelijst: kwetsbaar
- Soort van graslanden, nest meestal niet bij de slootkant
- 6-10 eieren
- Bij verstoring vaak uitwerpselen over de eieren
- Nest kleine holte, bekleed met gras en gevoerd met beetje roestbruin dons en donkerbruine veertjes
- Sovon datumgrens:
adult/paar/balts 20 april - 30 juni

Geluid

Bergeend

Latijnse naam

Tadorna tadorna

English name

Common Shelduck

Broedparen 2013-2015

5700-9400

Winteraantallen 2013-201579.000-96.000**Zoek een soort**

Bezette blokken**Broeden**

1973-1977 (38%)

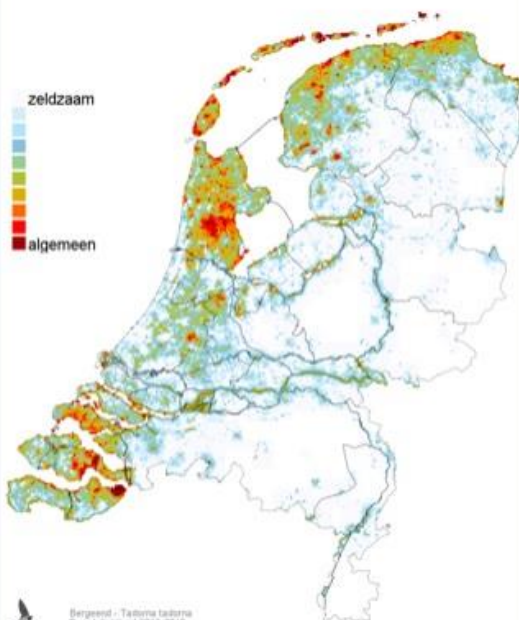
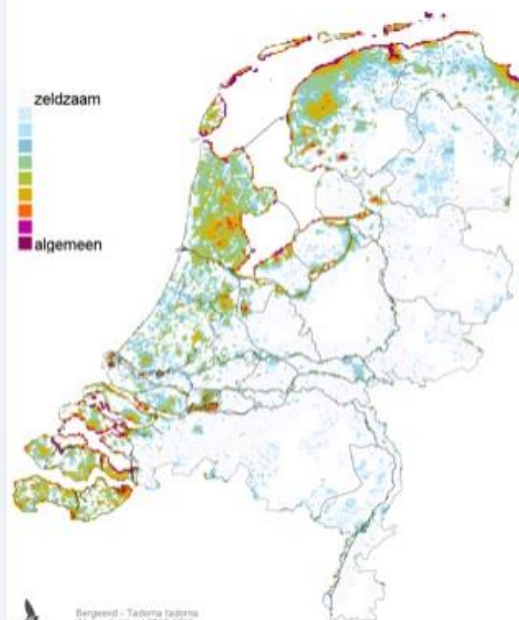
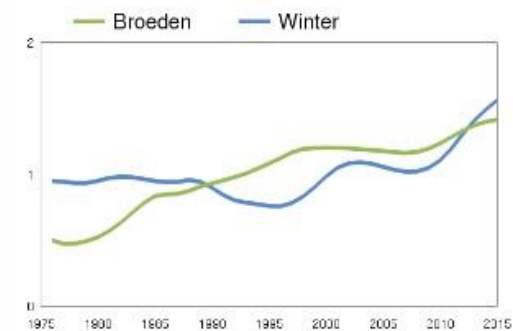
1998-2000 (52%)

2013-2015 (55%)

Winter

1979-1983 (53%)

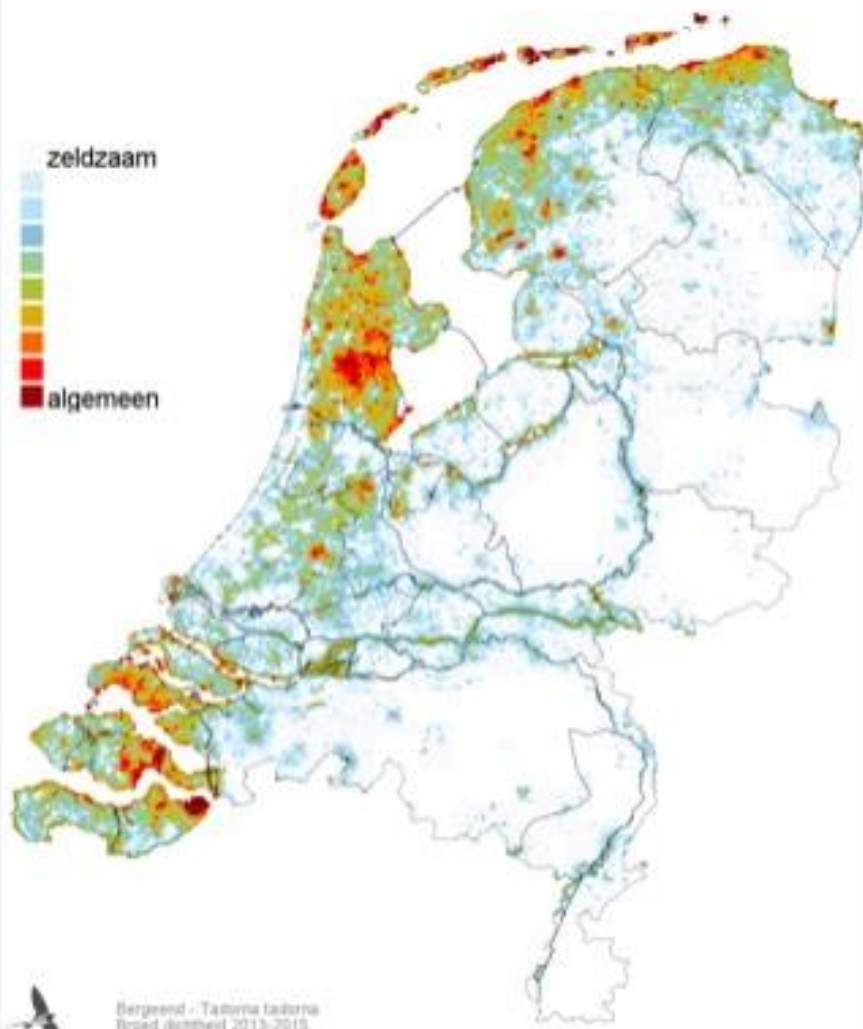
2013-2015 (57%)

Aantallen**Broed dichtheid 2013-2015****Winter dichtheid 2013-2015****Trends in aantallen****Supporters**

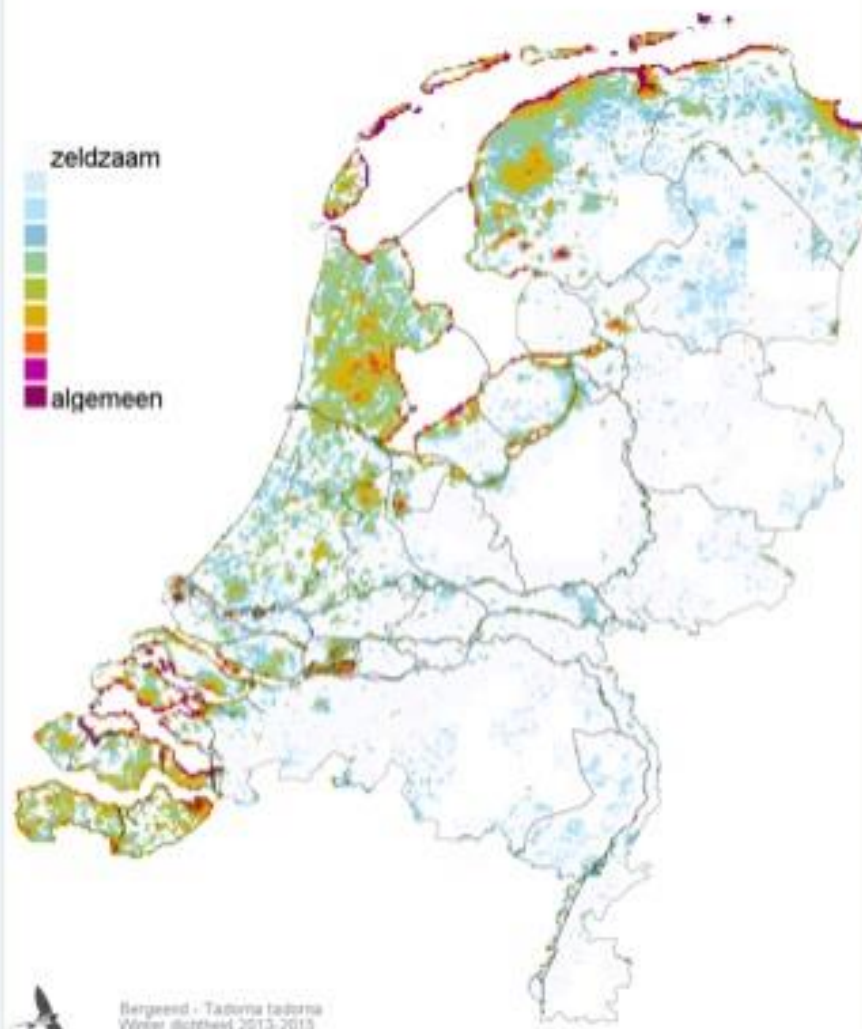
Durk Weijma

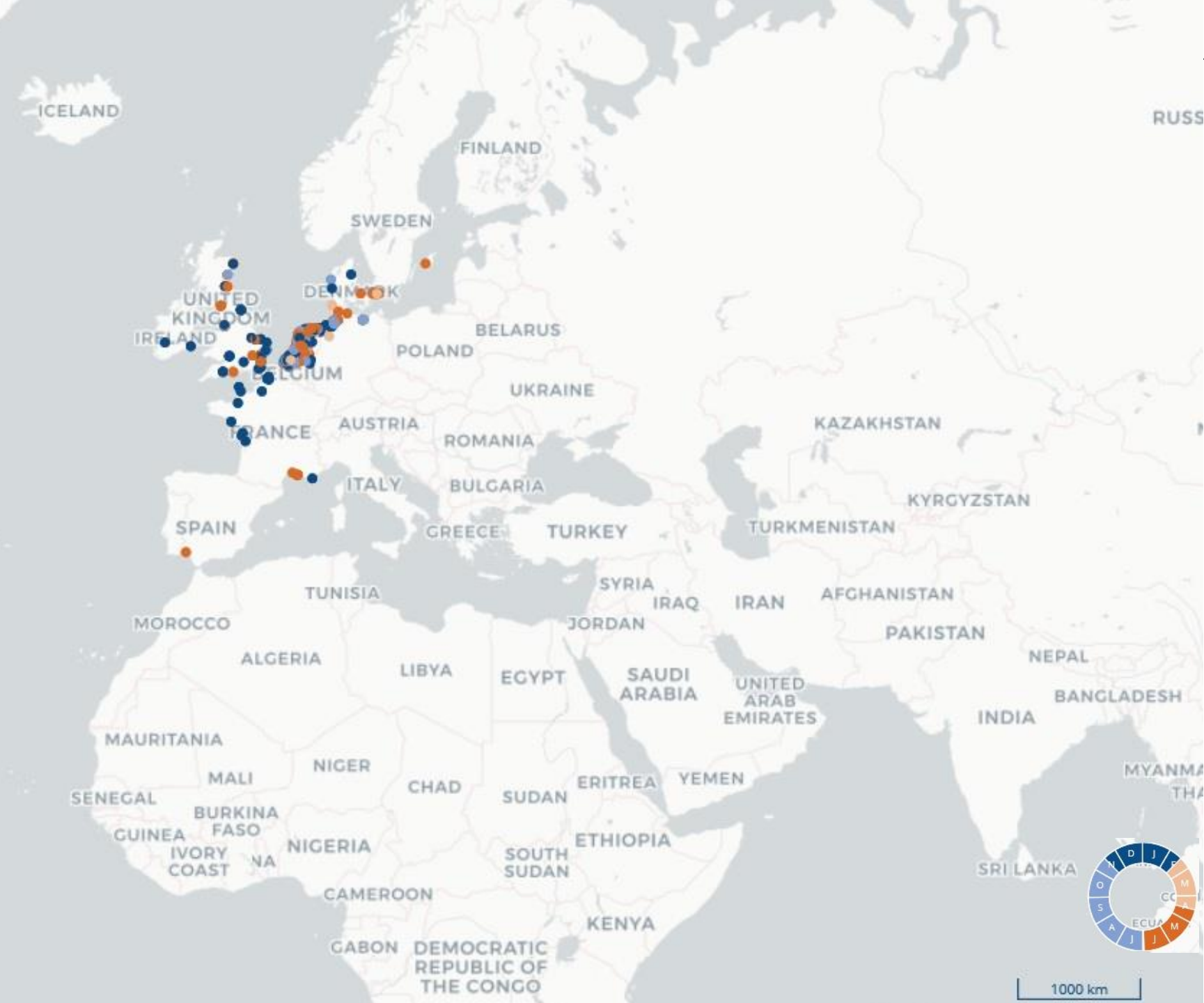
Aantallen

Broed dichtheid 2013-2015

Winter dichtheid 2013-2015

Bergeend feitjes

- **Geen “eend”**
- **Broedvogel, wintergast en doortrekker**
- **Soort van weide en duinen**
- **8-10 eieren**
- **Holenbroeder, soms ver van water**
- **Jongen van meerdere paren vaak samen in crèche**
- **Groepsbalts**
- **Sovon datumgrens:
adult/paar/balts 30 april - 15 juli**

Geluid

Eclipskleed

Vragen?!

Dank!

Met dank aan Harvey van Diek voor de meeste foto's van eenden

Geluiden geleend van <https://www.xeno-canto.org>

